

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

چمن حیات

کو

محمد رضا احمدیان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حديث كودك

نويسنده:

محمد رضا احمدیان

ناشر چاپي:

زائر - آستان مقدس حضرت معصومه عليها السلام

ناشر ديجيتالي:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	چهل حدیث کودک
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۹	فهرست مطالب
۱۲	مقدمه
۲۰	۱- حقوق پسر بر پدر
۲۱	۲- مراحل تربیت
۲۲	۳- نقش پدر در نسل های آینده
۲۳	۴- آرزوی فرزند سالم
۲۴	۵- رعایت عدالت و انصاف
۲۵	۶- عدالت در نوازش
۲۶	۷- دوست داشتن فرزندان
۲۷	۸- زیاد بوسیدن فرزندان
۲۸	۹- تفقد فرزند
۲۹	۱۰- مهرورزی و وفا به عهد
۳۰	۱۱- وفای به عهد نسبت به فرزندان
۳۱	۱۲- با کودک رفتاری کودکانه باید
۳۲	۱۳- تربیت صحیح
۳۳	۱۴- نقش پدران
۳۴	۱۵- سلام بر کودکان
۳۵	۱۶- شاد کردن فرزند دختر
۳۶	۱۷- بوسیدن و شاد کردن کودک
۳۷	۱۸- نگاه محبت آمیز به کودکان

۳۸	۱۹- واداشتن کودکان به عبادت
۳۹	۲۰- حفظ حریم دختر بچه نامحرم
۴۰	۲۱- جدا سازی بستر کودکان
۴۱	۲۲- دقت در خوراک کودکان
۴۲	۲۳- تحمل گریه کودکان
۴۳	۲۴- تربیت نیکو
۴۴	۲۵- انتخاب نام محمد برای کودکان
۴۵	۲۶- انتخاب نام نیکو
۴۶	۲۷- اسم پیامبر مایه برکت
۴۷	۲۸- آموختن شعائر دینی
۴۸	۲۹- زمان ختنه
۴۹	۳۰- دقت در تربیت
۵۰	۳۱- شادمانی پیامبر با تولد دختران
۵۱	۳۲- آموزش توحید
۵۲	۳۳- اهمیت سرپرستی دختران
۵۳	۳۴- کام کودکان و تربت امام حسین علیه السلام
۵۴	۳۵- فرزند مایه دلگرمی
۵۵	۳۶- فرزند خوب موجب سعادت
۵۶	۳۷- استغفار فرزند نیک برای والدین
۵۷	۳۸- تحمل مرگ فرزند
۵۸	۳۹- فرزند نیکو یادگار زیبا
۵۹	۴۰- آثار فرزندان بدکار
۶۰	کتاب نامه
۶۳	درباره مرکز

چهل حدیث کودک

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث کودک/محمدرضا احمدیان

مشخصات نشر: قم: زائر، 1390

مشخصات ظاهری: 55 ص

شابک 6-031-180-964-978

وضعیت فهرست نویسی: در انتظار فهرست نویسی (اطلاعات ثبت)

یادداشت: چاپ چهارم: 1390

شماره کتابشناسی ملی: 4464632

ص: 1

اشاره

احمدیان، محمدرضا، 1335 - .

چهل حدیث کودک / محمدرضا احمدیان . - قم : زائر، 1387 .

56 ص . شابک 6-031-180-964-978

کتابنامه ص 61-63 ؛ همچنین بصورت زیرنویس .

1 . اربعینات - قرن 14 . 2 . کودکان .

3 الف 9 ک / BP 9/143

چهل حدیث کودک

نویسنده ... محمدرضا احمدیان

چاپ و نشر ... اول / زائر / آستانه مقدسه

صفحه آرایی ... کوثر 09122539794 (بابکی)

شمارگان ... 3000

شابک : 6-031-180-964-978

قیمت 600 تومان

مرکز پخش : قم / میدان شهدا (چهار راه بیمارستان) انتشارات زائر

تلفن : 7742519 - ص . پ : 37185-3597

کلیه حقوق برای آستانه مقدسه محفوظ است

ص : 2

مقدمه ناشر... 5

1. حقوق پسر بر پدر... 13
2. مراحل تربیت... 14
3. نقش پدر در نسل های آینده... 15
4. آرزوی فرزند سالم... 16
5. رعایت عدالت و انصاف... 17
6. عدالت در نوازش... 18
7. دوست داشتن فرزندان... 19
8. زیاد بوسیدن فرزندان... 20
9. تقدیر فرزندان... 21
10. مهرورزی و وفا به عهد... 22
11. وفای به عهد نسبت به فرزندان... 23
12. با کودک رفتاری کودکانه باید... 24
13. تربیت صحیح... 25
14. نقش پدران... 26
15. سلام بر کودکان... 27
16. شاد کردن فرزند دختر... 28
17. بوسیدن و شاد کردن کودک... 29
18. نگاه محبت آمیز به کودکان... 30

- 19 . واداشتن کودکان به عبادت... 31
- 20 . حفظ حریم دختر بچه نامحرم... 32
- 21 . جدا سازی بستر کودکان... 33
- 22 . دقت در خوراک کودکان... 34
- 23 . تحمّل گریه کودکان... 35
- 24 . تربیت نیکو... 36
- 25 . انتخاب نام محمد برای کودکان... 37
- 26 . انتخاب نام نیکو... 38
- 27 . اسم پیامبر مایه برکت... 39
- 28 . آموختن شعائر دینی... 40
- 29 . زمان ختنه... 41
- 30 . دقت در تربیت... 42
- 31 . شادمانی پیامبر با تولد دختران... 43
- 32 . آموزش توحید... 44
- 33 . اهمیت سرپرستی دختران... 45
- 34 . کام کودکان و تربت امام حسین علیه السلام... 46
- 35 . فرزند مایه دلگرمی... 47
- 36 . فرزند خوب موجب سعادت... 48
- 37 . استغفار فرزند نیک برای والدین... 49
- 38 . تحمل مرگ فرزند... 50
- 39 . فرزند نیکو یادگار زیبا... 51

40. آثار فرزندان بدکار... 52

کتاب نامه... 53

ص: 4

كَلَامُكُمْ نُورٌ

سخن شما اهل بیت، نور است.

زیارت جامعه کبیره

بر آستان احادیث اهل بیت، عقل خضوع می کند دل خشوع می یابد و روح سیراب می شود. احادیث نورانی ائمه اطهار، منشوری است که حکمت های قدسی و معارف ناب الهی را بر دل ها و عقل ها می تاباند. گلشنی روح پرور و گنجینه ای گرانبها و سرمایه ای پایان ناپذیر است.

ص: 5

شَرِّقًا أَوْ غَرْبًا ، فَلَا تَجِدَانِ عِلْمًا صَحِيحًا إِلَّا شَيْئًا خَرَجَ مِنْ عِنْدِنَا أَهْلِ الْبَيْتِ؛⁽¹⁾

به شرق و غرب جهان بروید ، هیچ دانش صحیحی نخواهید یافت ، مگر آن که از ما خاندان پیامبر صادر شده است .

همواره مدیون راویان ، محدثان و عالمان گذشته شیعه ایم که با دقت و درایت و مسئولیت شناسی ، سخنان نورانی پیشوایان معصوم را ثبت و ضبط کرده و به عنوان «میراث اهل بیت» به نسل های بعدی سپرده اند .

احادیث اهل بیت علیهم السلام آنگونه که خودشان فرموده اند ، «نور» است .

مجموعه های حدیثی ، دانشکده های صامت اما جاویدان امامان شیعه است که بشریت را آموزش غیر حضوری می دهد و خرسندیم که ما میراث دار این

ص: 6

علوم و معارفیم . برای پیمودن راه صحیح زندگی و رهایی از حیرت ها و ضلالت ها و کج راهه ها ، نیازمند این احادیثیم که «چراغ راه» و هدایت گر اندیشه ها و صفابخش دل ها و جان ها است .

روایات پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت او ، هم در عرصه مباحث اعتقادی برای ما «حجّت» است ، هم در قلمرو فقه و تبیین احکام شرع و حلال و حرام الهی سند و پشتوانه است ، هم در موضوعات اخلاقی ، تربیتی ، تهذیب نفس ، پند و موعظه ، سرشار از حکمت و بینش و هدایت است و اگر مردم با احادیث نورانی خاندان عصمت و طهارت آشنا شوند ، دل در گرو محبت و اطاعت آنان می نهند، همانگونه که حضرت رضا علیه السلام فرمود : إِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا؛(1)

ص: 7

1-1 . بحار الانوار ، ج 2 ، ص 30 ، ح 13 .

اگر مردم خوبی‌ها و زیبایی‌های سخن ما را بدانند، از ما پیروی می‌کنند.

بر این اساس، آموختن، نوشتن، بیان، نشر، شرح و تبیین، حفظ و تعلّم احادیث اهل بیت، کاری است ارزشمند و در راستای حفظ و گسترش فرهنگ اهل بیت علیهم السلام.

کتاب حدیثی شیعه، همچون دریایی عمیق و موج‌پراز گهرهای نفیس است. برای بهره‌گیری از ذخایر این اقیانوس ژرف و پرگهر، باید به غوّاصی در دل آن پرداخت و لؤلؤ و مرجان‌هایی به دست آورد و به نسل امروز و مشتاقان عرضه کرد.

«چهل حدیث نویسی»، یکی از گام‌های ارزشمند در

نشر و تشریح احادیث عترت پاک نبوی است که عالمان از دیرباز به آن مبادرت می‌ورزیدند و جامعه را

ص: 8

از معنویّت آثار اهل بیت بهره مند می ساختند . اینکه امامان فرموده اند : هر کس چهل حدیث از احادیث ما را حفظ کند ، در روز قیامت فقیه و دین شناس برانگیخته می شود ، هم پشتوانه چنین حرکت علمی و فرهنگی است ، هم ما را به ضرورت حفظ احادیث آنان آگاه می کند . چه حفظ به معنای به حافظه سپردن باشد ، چه ثبت و ضبط و جلوگیری از فراموش شدن و از بین رفتن باشد و چه به معنای حفظ در عمل . به هر حال ، تشویقی است برای رویکرد به معارف اهل بیت که در کلمات نورانی آنان نهفته است .

امروز ، نیاز جامعه به آشنایی با فرهنگ ناب اهل بیت ، بیش از هر زمان احساس می شود . عطش و استقبال هم که مردم از خود نشان می دهند ، ضرورت ارائه و عرضه کلمات خاندان عصمت را در قالبی روان ،

ص: 9

سهل الوصول و متناسب با اقشار مختلف علاقه مند ، روشن تر نشان می دهد و به همین دلیل ، مراکز و مؤسسات و اشخاصی به نشر «چهل حدیث» می پردازند .

آستانه مقدسه حضرت معصومه علیها السلام نیز به عنوان یک حرکت فرهنگی در راه نشر احادیث پیشوایان دین و ترویج معارف عترت ، اقدام به چاپ این سلسله از چهل حدیث های موضوعی کرده است . موضوعات ، ابتدا در کمیته ای تعیین ، سپس به محققان و مؤلفان سفارش داده شده تا به گردآوری و تدوین چهل حدیث پیرامون موضوعات برگزیده پردازند . سعی شده است اغلب موضوعات ، اخلاقی ، تربیتی ، کاربردی و معارفی باشد . تا چه قبول افتد و چه در نظر آید .

ص: 10

فرزندان، ثمره زندگی اند. تربیت شایسته فرزندان نیز رسالت مهم والدین به شمار می رود.

گرچه روانشناسان و کارشناسان امور تربیت، برای تربیت کودک، نظریات مختلف و سودمندی دارند، اما برای پیروان اهل بیت که شاگرد مکتب «قرآن و حدیث» اند دانستن نظر و رهنمود اولیای دین بسی لازم و سودمند است.

خاندان وحی، هم در رفتار و سیره نورانی خود با کودکان، درس آموز و مربی شایسته بودند، هم در گفتار و توصیه هایی که به پیروان و اصحابشان داشتند، راه و روش تربیت فرزندان با ایمان، با ادب، شایسته و سالم را ارائه داده اند.

والدین و مربیان، نه تنها با گفتار، بلکه با رفتار و نگاهشان هم بر کودکان تأثیر می گذارند و برای آنان

نقش الگو دارند . و از این رو ، مراقبت ، هدایت ، رفتار عادلانه ، مهرورزی و ابراز عاطفه ، تربیت دینی و عادت دادن به انجام وظایف مذهبی ، صبوری و بردباری در امر تعلیم و تربیت آنان و در یک کلمه ، شناخت و ادای حقوق کودکان و بر جا نهادن یادگاری ارزشمند از خود ، از وظایف مهم ما نسبت به کودکان است .

در همین جا از تلاش ارزشمند برادر عزیز ، حجة الاسلام جناب آقای محمّد رضا احمدیان که زحمت تدوین این چهل حدیث را در این موضوع بر عهده داشتند ، تقدیر و تشکر می شود .

باشد که در مسیر هدایت های اولیای دین ، موفق به تربیت نسلی با ایمان و صالح و خدمتگزار شویم .

انتشارات زائر / آستانه مقدسه

1388 ش

ص: 12

1- حقوق پسر بر پدر

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

حَقُّ الْوَالِدِ عَلَى وَالِدِهِ إِذَا كَانَ ذَكَرًا أَنْ يَسْتَفِرَّهُ أُمَّهُ وَيَسْتَحْسِنَ اسْمَهُ وَيُعَلِّمَهُ كِتَابَ اللَّهِ وَيُطَهِّرَهُ؛ (1)

از جمله حقوق فرزند بر پدر این است که مادر وی را احترام کند و برای او نام زیبا انتخاب کند و به او قرآن بیاموزد و او را پاکیزه پرورش دهد.

ص: 13

1-1. الكافي، ج 6، ص 48؛ التهذيب، ج 8، ص 112؛ وسائل الشيعة، ج 21، ص 481.

2- مراحل تربیت

امام صادق علیه السلام:

الْغُلَامُ يَلْعَبُ سَبْعَ سِنِينَ وَ يَتَعَلَّمُ الْكِتَابَ سَبْعَ سِنِينَ وَ يَتَعَلَّمُ الْحَلَالَ وَ الْحَرَامَ سَبْعَ سِنِينَ؛⁽¹⁾

کودک باید در هفت سال نخست بازی کند و در هفت سال دوم خواندن و نوشتن را بیاموزد و در هفت سال بعد (مقررات دینی) حلال و حرام را فراگیرد.

ص: 14

1-1. الکافی، ج 6، ص 47؛ التهذیب، ج 8، ص 111؛ وسائل الشیعة، ج 17، ص 331.

3- نقش پدر در نسل های آینده

امام صادق علیه السلام:

إِنَّ اللَّهَ لَيُفْلِحُ بِفَلَاحِ الرَّجُلِ الْمُؤْمِنِ وُلْدَهُ وَوَلَدَ وُلْدِهِ؛⁽¹⁾

با رستگاری مرد با ایمان خداوند فرزندان و نوادگان او را رستگار سازد.

ص: 15

1-1. بحار الانوار، ج 13، ص 312 و ج 68، ص 236.

4- آرزوی فرزند سالم

إِذَا بُشِّرَ [علی بن الحسین علیهما السلام] بِوَلَدٍ لَا یَسْأَلُ أَذْكَرَ هُوَ أَمْ أُنْثَى حَتَّى یَقُولَ: أَسْوَى؟ فَإِذَا كَانَ سَوِيًّا قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ یَخْلُقْ مِنِّي شَيْئًا مُشَوَّهًا؛ (1)

هنگامی که حضرت سجاد علیه السلام را به ولادت مولودی بشارت می دادند، پیش از آن که از پسر یا دختر بودن او سؤال کند از سالم بودن او جويا می شد، پس اگر فرزند، سالم بود، می گفت: خدای را شکر که از من، فرزندی زشت و ناسالم نیافرید.

ص: 16

1-1. مکارم الاخلاق، ص 228؛ عدة الداعی، ص 88.

5- رعایت عدالت و انصاف

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

إَعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ كَمَا تُحِبُّونَ أَنْ يَعْدِلُوا بَيْنَكُمْ فِي الْبِرِّ وَاللُّطْفِ؛ (1)

بین فرزندان خود در مهرورزی و نیکی به آنان به عدالت رفتار نمایید، همان طوری که دوست دارید فرزندانتان بین شما در نیکی و خوش رفتاری، با عدل و داد رفتار نمایند.

ص: 17

1-1. بحار الانوار، ج 101، ص 92؛ مکارم الاخلاق، ص 220.

6- عدالت در نوازش

امام صادق علیه السلام:

نَظَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِلَى رَجُلٍ لَهُ ابْنَانِ فَقَبَّلَ أَحَدَهُمَا وَتَرَكَ الْآخَرَ، فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فَهَلَّا وَاسَدَيْتَ بَيْنَهُمَا؟⁽¹⁾

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله وسلم به مردی نگریست که دو پسر داشت. پدر، یکی از آن دو فرزند را بوسید و دیگری را نبوسید. پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم فرمود: «چرا (در اظهار محبت به) آن دو به طور مساوی رفتار نکردی؟!»

ص: 18

1-1. من لا یحضره الفقیه، ج 3، ص 483؛ وسائل الشیعة، ج 21، ص 487؛ مکارم الاخلاق، ص 220.

7- دوست داشتن فرزندان

امام صادق علیه السلام:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَيَرْحَمُ الرَّجُلَ لِشِدَّةِ حُبِّهِ لَوْلَدِهِ؛⁽¹⁾

مردی که نسبت به فرزندان خود محبت زیاد دارد، مشمول رحمت خداوند متعال قرار می گیرد.

ص: 19

1-1. من لا يحضره الفقيه، ج 3، 482؛ وسائل الشيعة، 21، 359؛ بحار الأنوار، ج 101، ح 91؛ مكارم الأخلاق، 219.

8- زیاد بوسیدن فرزندان

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

أَكْثَرُوا مِنْ قُبْلَةٍ أَوْلَادِكُمْ فَإِنَّ لَكُمْ لِكُلِّ قُبْلَةٍ دَرَجَةً؛ (1)

به فرزندان (محبّت نمایند) و آن ها را بسیار به بوسید، زیرا در هر بوسیدن و ابراز محبّت برای شما) یک درجه است.

ص: 20

1-1. روضة الواعظین، ج 2، ص 369.

[رسول الله صلى الله عليه وآله] إِذَا أَصْبَحَ مَسَحَ عَلَى رُءُوسِ وُلْدِهِ وَوُلْدِ وُلْدِهِ؛ (1)

روش رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم در خانواده این گونه بود که همه روزه دست محبت و نوازش به سر فرزندان و نوادگان خود می کشید.

ص: 21

1-1. من لا يحضره الفقيه، ج 3، ص 483؛ بحار الأنوار ج 101، ص 99؛ تهذيب الأحكام، ج 8، ص 113؛ وسائل الشيعة، ج 21، 483.

10- مهرورزی و وفا به عهد

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

أَحِبُّوا الصَّيِّانَ وَارْحَمُوهُمْ وَإِذَا وَعَدْتُمُوهُمْ شَيْئاً فُفُوا لَهُمْ فَإِنَّهُمْ لَا يَرُونَ إِلَّا أَنْكُمْ تَرَزُّفُونَهُمْ؛ (1)

کودکان را دوست بدارید و با آنان مهربان باشید، وقتی که به آن ها وعده ای می دهید حتماً وفا کنید؛ زیرا کودکان، شما را رازق خود می پندارند.

ص: 22

1-1. الکافی، ج 6، ص 49؛ تهذیب الأحکام، ج 8، 113؛ وسائل الشیعة، ج 21، ص 483.

11- وفای به عهد نسبت به فرزندان

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

لا یصلح من الکذب جدُّ ولا هزلُّ ولا أن یعدَّ أحدکم صبیَّهُ ثمَّ لا یقی له؛⁽¹⁾

شایسته نیست آدمی به جدی و شوخی دروغ بگوید و شایسته نیست کسی به فرزند خود وعده بدهد و وفا نکند.

ص: 23

1-1. وسائل الشیعة، ج 12، ص 250؛ بحار الأنوار، ج 69، ص 259؛ الأمالی للصدوق، ص 419؛ روضة الواعظین، ج 2، ص 468؛ مشکاة الأنوار، 173.

12- با کودک رفتاری کودکانه باید

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ صَبَاً؛⁽¹⁾

کسی که فرزند خردسال دارد، باید با او رفتاری کودکانه داشته باشد.

ص: 24

1-1. الکافی، ج 6، ص 49؛ وسائل الشیعة، ج 21، ص 486؛ بحار الانوار، ج 1، ص 46.

13- تربیت صحیح

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا أَعَانَ وَلَدَهُ عَلَى بِرِّهِ بِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِ وَ التَّأَلُّفِ لَهُ وَ تَعْلِيمِهِ وَ تَأْدِيبِهِ؛ (1)

رحمت خداوند بر بنده ای که با احسان و انس و الفت با فرزند و تعلیم و تربیت (صحیح) او را در جهت نیکی و احسان به پدر یاری نماید

ص: 25

1-1. مستدرک الوسائل، ج 15، ص 169.

14- نقش پدران

امام باقر علیه السلام:

يُحْفَظُ الْأَطْفَالَ بِصَلَاحِ آبَائِهِمْ؛ (1)

کودکان در پرتو صلاحیت و شایستگی پدران، صلاح و سعادتشان حفظ می شود.

ص: 26

1-1. بحار الأنوار، ج 68، ص 236.

انس بن مالک می گوید:

إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ؛ مَرَّ إِلَى [عَلِيٍّ] صَبِيَّانٍ فَسَلَّمَ عَلَيْهِمَا وَهُوَ مُغَدٌِّّ: (1)

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله وسلم در رهگذری بر چند کودک برخورد نمود، به آن ها سلام کرد و طعامشان داد.

ص: 27

1-1. بحار الأنوار، ج 16، ص 229 و 254؛ مستدرک الوسائل، ج 8؛ ص 364؛ مکارم الاخلاق، ص 16.

16- شاد کردن فرزند دختر

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ فَرَّحَ ابْنَتَهُ فَكَأَنَّهَا أَعْتَقَ رَقَبَةً مِنْ وُلْدِ إِسْمَاعِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَمَنْ أَقْرَبَ بَعَيْنِ ابْنٍ فَكَأَنَّهَا بَكَى مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ؛ (1)

هرکس که دختر بچه خود را شادمان کند، مانند

کسی است که بنده ای از فرزندان اسماعیل علیه السلام را آزاد کرده و آن که پسر بچه ای را مسرور کند، مانند کسی است که از خوف خدا گریسته است.

ص: 28

1-1. وسائل الشیعة، ج 21، ص 514؛ مکارم الأخلاق، ص 221.

17- بوسیدن و شاد کردن کودک

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ قَبَّلَ وَلَدَهُ كَتَبَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ حَسَنَةً وَ مَنْ فَرَّحَهُ فَرَّحَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ (1)

هرکس فرزندش را ببوسد، خداوند حسنه ای در نامه اعمالش ثبت می کند؛ و هرکس فرزندش را شادمان کند، خداوند او را در قیامت شاد خواهد کرد.

ص: 29

1-1. الکافی، ج 6، ص 49؛ وسائل الشیعة، ج 21، ص 475؛ بحار الأنوار، ج 7، ص 304.

18- نگاه محبت آمیز به کودکان

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

إِذَا نَظَرَ الْوَالِدُ إِلَى وَلَدِهِ فَسَرَّهُ كَانَ لِلْوَالِدِ عِتْقٌ نَسَمَةٍ؛ (1)

پدری که با نگاه محبت آمیز فرزند خویش را شاد

کند، خداوند به او اجر یک بنده آزاد کردن عنایت می فرماید.

ص: 30

1-1. مستدرک الوسائل، ج 15، ص 169؛ بحار الأنوار، ج 71، ص 80.

19- واداشتن کودکان به عبادت

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مُرُوا صِبْيَانَكُمْ بِالصَّلَاةِ إِذَا بَلَغُوا سَبْعًا؛⁽¹⁾

کودکان خود را در هفت سالگی امر کنید تا نماز

بخوانند.

ص: 31

1-1. عوالی اللئالی، ج 1، ص 252؛ مستدرک الوسائل ج 3، ص 19 و ج 14، ص 359.

20- حفظ حریم دختر بچه نامحرم

امام کاظم علیه السلام :

إِذَا أَتَتْ عَلَى الْجَارِيَةِ سِتُّ سِنِينَ لَمْ يَجُزْ أَنْ يُبَلَّهَا رَجُلٌ لَيْسَ هِيَ بِمَحْرَمٍ لَهُ وَلَا يَضُمُّهَا إِلَيْهِ؛ (1)

وقتی که دختر بچه شش ساله شد فرد نامحرم حق

ندارد او را ببوسد و همچنین نمی تواند او را در آغوش بگیرد.

ص: 32

1-1. تهذیب الأحکام، ج 7، ص 461؛ وسائل الشیعة، ج 20، ص 230.

21- جدا سازی بستر کودکان

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

الصَّبِيُّ وَ الصَّبِيَّةُ وَ الصَّبِيُّ وَ الصَّبِيَّةُ وَ الصَّبِيُّ وَ الصَّبِيَّةُ يُفَرَّقُ بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ لِعَشْرِ سِنِينَ؛ (1)

رختخواب پسر بچه ها با پسر بچه ها و پسر بچه ها با

دختر بچه ها و دختر بچه ها با دختر بچه ها در سن ده سالگی باید از هم جدا شوند.

ص: 33

1-1. وسائل الشيعة، ج 20، ص 231.

22- دقت در خوراک کودکان

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَطْعَمُوا صِبْيَانَكُمْ الرُّمَانَ فَإِنَّهُ أَسْرَعُ لِالْأَسْتِثِيمِ؛ (1)

به فرزندانان نار بخورانید، که زبانشان را به سخن زودتر باز می کند.

ص: 34

1-1. بحار الانوار، ج 63، ص 155.

23- تحمّل گریه کودکان

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

لَا تَضْرِبُوا أَطْفَالَكُمْ عَلَى بُكَائِهِمْ فَإِنَّ بُكَاءَهُمْ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ شَهَادَةٌ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ الصَّلَاةُ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ وَأَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ الدُّعَاءُ لِرِوَالِدَيْهِ؛ (1)

کودکانتان را به خاطر گریه کردن کتک ننزید، زیرا گریه کودک تا چهارماه اول شهادت به یگانگی خداست و چهارماه دوم درود بر پیامبر و خاندان او، و در چهارماه سوم دعا برای پدر و مادرش است.

ص: 35

1-1. وسائل الشیعة، ج 21، ص 447؛ بحار الأنوار، ج 57، ص 381.

24- تربیت نیکو

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَا نَحَلَ وَالِدٌ وَلَدًا نُحْلًا أَفْضَلَ مِنْ أَدَبٍ حَسَنٍ؛ (1)

هیچ عنایت و عطایی پدر به فرزندش ننموده که عالی تر و شریف تر از تربیت خوب باشد.

ص: 36

1-1. مستدرک الوسائل، ج 15، ص 164.

25- انتخاب نام محمد برای کودکان

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ وُلِدَ لَهُ ثَلَاثُ بَنِينَ وَ لَمْ يُسَمِّ أَحَدَهُمْ مُحَمَّدًا فَقَدْ جَفَانِي؛ (1)

هرکس سه پسر برای او متولد شود و نام یکی از

آن ها را محمد نگذارد به من جفا کرده است.

ص: 37

1-1. وسائل الشیعة، ج 21، ص 394.

26- انتخاب نام نیکو

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

إِنَّ أَوَّلَ مَا يَنْحَلُّ أَحَدُكُمْ وَلَدَهُ الْإِسْمُ الْحَسَنُ؛ (1)

اولین عطا و هدیه هر یک از شما به فرزند خود اسم خوبی است که برای او انتخاب می کنید.

ص: 38

1-1. بحار الانوار، ج 101، ص 130.

27- اسم پیامبر مایه برکت

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

إِذَا كَانَ اسْمُ بَعْضِ أَهْلِ الْبَيْتِ اسْمَ نَبِيِّ لَمْ تَزَلِ الْبَرَكَةُ فِيهِمْ؛ (1)

در هر خانواده ای که اسم پیامبری باشد، برکت از آن

خانه برداشته نخواهد شد.

ص: 39

1-1. دعائم الإسلام، ج 2، ص 188؛ مستدرک الوسائل، ج 15، ص 129.

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ وُلِدَ لَهُ مَوْلُودٌ فَلْيُؤَدِّنْ فِي أُذُنِهِ الْيُمْنَى بِأَذَانِ الصَّلَاةِ وَ لِيُقِمَّ فِي الْيُسْرَى فَإِنَّهَا عِصْمَةٌ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ؛ (1)

هرکس فرزندی برای او متولد شود، باید در گوش راستش اذان و در گوش چپش اقامه بگوید، این کار سبب می شود کودک از شیطان رانده شده در امان باشد.

ص: 40

1-1. الکافی، ج 6، ص 24؛ تهذیب الأحکام، ج 7، ص 437؛ وسائل الشیعة، ج 21، ص 405.

امام رضا علیه السلام از پدراناش از رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم نقل می کند:

إِخْتِنُوا أَوْلَادَكُمْ يَوْمَ السَّابِعِ فَإِنَّهُ أَطْهَرُ وَأَسْرَعُ لِنَبَاتِ اللَّحْمِ؛ (1)

فرزندانتان را روز هفتم تولد ختنه کنید که این برای آن ها پاک کننده تر است و رشدشان را سرعت می بخشد.

ص: 41

1-1. بحار الأنوار، ج 101، ص 109؛ وسائل الشیعة، ج 21، ص 439؛ مستدرک الوسائل، ج 15، ص 149.

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

وَلَدَكَ رِيحَاتُكَ سَبْعًا وَ خَادِمَكَ سَبْعًا ثُمَّ هُوَ عَدُوُّكَ أَوْ صَدِيقُكَ؛ (1)

فرزندت در هفت سال اول گُل خوشبوی [درخت]

وجود شما است؛ و در هفت سال دوم خدمتگزار و مطیع و در هفت سال سوم، دشمن بدخواه، یا دوست خیرخواه شما است.

ص: 42

31- شادمانی پیامبر با تولد دختران

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِذَا بُشِّرَ بِجَارِيَةٍ قَالَ رِيحَانَةٌ وَرِزْقُهَا عَلَيَّ اللَّهُ؛ (1)

روش حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم این گونه بود که وقتی

خبر تولد یک دختر را به او می دادند، می فرمودند: گلی است و روزی آن با خداوند است.

ص: 43

1-1. بحار الأنوار، ج 101، ص 97؛ مستدرک الوسائل، ج 15، ص 114.

32- آموزش توحید

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ رَبِّي صَبِيًّا حَتَّى يَقُولَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ؛ (1).

هرکس کودکی را (به اندازه ای) تربیت کند که بتواند

بگوید: لا اله الا الله، بهشت بر او واجب می شود.

ص: 44

1-1. میزان الاعتدال، ج 1، ص 22.

33- اهمیت سرپرستی دختران

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ عَالَ ثَلَاثَ بَنَاتٍ يُعْطَى ثَلَاثَ رَوْضَاتٍ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ كُلُّ رَوْضَةٍ أَوْسَعُ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا؛ (1)

هرکس سه دختر را سرپرستی کند، خداوند به او سه

باغستان از باغستان های بهشت عطا می کند که هر یک از آن ها از دنیا و آنچه در آن است وسیع تر باشد.

ص: 45

1-1. مستدرک الوسائل، ج 15، ص 115.

34- کام کودکان و تربت امام حسین علیه السلام

امام صادق علیه السلام:

حَنَّكُوا أَوْلَادَكُمْ بِتُرْبَةِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَإِنَّهَا أَمَانٌ؛ (1)

با تربت امام حسین علیه السلام کام کودکانتان را بردارید، چون سبب در امان بودن او از آفت های روحی و

جسمی است.

ص: 46

1-1. تهذیب الأحکام، ج 6، ص 74؛ وسائل الشیعة، ج 14، ص 524.

35- فرزند مایه دلگرمی

امام حسن عسکری علیه السلام:

نِعْمَ الْعَصْدُ الْوَلَدُ؛ (1)

فرزند تکیه گاه خوبی است.

ص: 47

1-1. بحار الانوار، ج 50، ص 275.

36- فرزند خوب موجب سعادت

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مِنْ سَعَادَةِ الرَّجُلِ الْوَلَدُ الصَّالِحُ؛ (1)

از سعادت انسان داشتن فرزندی نیکوکار و شایسته است.

ص: 48

1-1. الکافی، ج 6، ص 3؛ وسائل الشیعة، ج 21، ص 359.

37- استغفار فرزند نیک برای والدین

امام صادق علیه السلام :

مِيرَاثُ اللَّهِ مِنْ عَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ الْوَلَدُ الصَّالِحُ يَسْتَغْفِرُ لَهُ؛ (1)

فرزند صالح میراث و بازمانده ای الهی برای بنده

مؤمن است که بعد از او برای او طلب آمرزش نماید.

ص: 49

1-1. من لایحضره الفقیه، ج 3، ص 481.

38- تحمل مرگ فرزند

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَا أَثْقَلَ فِي الْمِيزَانِ الْوَلَدُ الصَّالِحُ يُتَوَفَّى لِمُسْلِمٍ فَيَصْبِرُ وَيَحْتَسِبُ؛ (1)

گرانبهاترین چیز در نامه عمل، مرگ فرزند

شایسته ای است که انسان [در فراق او] صبر کند و به حساب خداوند بگذارد.

ص: 50

1-1. بحارالانوار، ج 79، ص 115.

39- فرزند نیکو یادگار زیبا

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الْوَلَدُ الصَّالِحُ أَجْمَلُ الذَّكْرَيْنِ؛ (1)

فرزند صالح و نیکوکار، زیباترین دو یادمان (نیک نامی و دودمان نیکو) است. که بعد از او به یادگار

می ماند.

ص: 51

1-1. مستدرک الوسائل، ج 15، ص 114؛ غررالحکم، ص 407.

40- آثار فرزندان بدکار

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الْوَلَدُ الشُّوْءُ يَهْدِمُ الشَّرْفَ وَيَشِينُ السَّلْفَ؛ (1).

فرزند زشتکار، آبرو را می برد و مایه ننگ اجداد و گذشتگان خواهد بود.

ص: 52

1-1. غررالحکم، ص 407.

1. الامالی، شیخ صدوق، 1 جلدی، انتشارات کتابخانه اسلامیة، چهارم، 1362 ش.
2. التهذیب، 10 جلدی، شیخ طوسی، چاپ دارالکتب الاسلامیه، چهارم، تهران، 1365 ش.
3. الکافی، 8 جلدی، شیخ کلینی، دارالکتب الاسلامیه، چهارم، تهران، 1365 ق.
4. بحار الانوار، 110 جلدی، علامه مجلسی، محمدباقر، مؤسسة الوفاء، بیروت، 1404 ق.
5. دعائم الاسلام، (2 جلدی)، نعمان بن محمد تمیمی مغربی، دارالمعارف، دوم، مصر، 1385 ق.

6. روضة الواعظين، (2 جلدی)، محمد بن حسن فتال نیشابوری، انتشارات رضی، قم، 1386 ق.
7. شرح نهج البلاغة، (20 جلدی)، ابن ابی الحدید معتزلی، کتابخانه آیه مرعشی نجفی، قم، 1404 ق.
8. عدة الداعی، ابن فهد حلّی، دارالکتب الاسلامیة، اول، تهران، 1407 ق.
9. عوالی اللئالی، (4 جلدی)، ابن ابی جمهور احسائی، انتشارات سیدالشهدا علیه السلام، قم، 1405 ق.
10. غررالحکم و دررالکلم، (1 جلدی)، عبدالواحد بن محمد تمیمی آمدی، انتشارات دفتر تبلیغات، قم، 1366 ش.
11. مستدرک الوسائل (18 جلدی)، محدث نوری، مؤسسة آل البيت، اول، قم، 1408 ق.
12. مکارم الاخلاق، (1 جلدی)، رضی الدین حسن بن فضل طبرسی، انتشارات شریف رضی، چهارم، قم، 1413 ق.
13. من لایحضره الفقیه، (4 جلدی)، شیخ صدوق، انتشارات جامعه مدرسین، سوم، قم، 1413 ق.

14. ميزان الاعتدال، ذهبي، دارالمعرفة، أول، بيروت، 1382 ق.

15. وسائل الشيعة، 29 جلدی، شیخ حرّ عاملی، مؤسسة آل البيت، أول، قم، 1409 ق.

ص: 55

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

